

Szunyor templomától É-ra a szántásban Árpád-kori cserepeket gyűjtöttünk. Amennyiben valóban Szunyor templomáról van szó, akkor itt helyezkedik el a hozzá tartozó település.

Munkatársak: Németh Péter régész, Bocz Péter technikus, Kiss János, Nagy Tamás.

JAKAB ATTILA

252. Káloz határa

(Fejér megye) Ő, Á

A község területén a településrendezési tervhez kapcsolódó örökségvédelmi hatástanulmány készítése előtt végzett terepbejárást 2009 tavaszán az Ásatárs Kft., amelynek során két új lelőhelyet dokumentáltunk.

Laposi-dűlő (KÖH 73183): A településtől ÉÉNy-ra található. A terület D-i fele a bejárás során járhatatlan gabona, É-i fele kukoricaföld volt, jó látási viszonyokkal. Ez utóbbi járható területen három, kb. É-D-i irányú vonulat húzódik, a középső a többtől északabbra kezdődik. A járható terület D-i részén, a két vonulat közti kb. 100 m-es szakaszon leletet nem gyűjtöttünk. A lelőhely a kövesúttól kb. 20 m-re kezdődött. Kiterjedése ÉNy-DK irányban 220 m, DNy-ÉK irányban 300 m. A felszíni leletek őskori és Árpád-kori telepmaradványokra utalnak. Legintenzívebb része a DK-i csücsök, a D-i része átlagos sűrűségű, az É-i gyér. ÉNy-on a sűrű napraforgóföld miatt a lelőhely folytatását nem lehetett követni. A nyugati határt jelöltük, délen a gabona miatt ez nem volt lehetséges. Valószínűleg ebben az irányban is van folytatása az említett vonulatokon. Keleten a műút előtt zártuk le a lelőhelyet. A lelőhelytől Ny-ra lényegesen alacsonyabb fekvésű terület húzódik.

Lómező (KÖH 73185): A belterülettől közvetlenül D-re fekvő határrész É-i részében, egy nagy kiterjedésű lapos fennsíkon figyeltük meg; kb. Ny-K-i (DNy-ÉK-i) irányban elnyúló, nagyjából 500 m hosszú és 250 m széles. A felszíni leletek (Árpád-kori kerámiatöredékek) alacsony intenzitással jelentkeztek, főleg a lelőhely K-i felében. A lelőhelytől ÉK-re magasabb, de üres a térszín, a lelőhely É-i határát tehát sikerült lehatároltuk. Délkeleten a repcén túl lévő keskeny kukoricásban folytatódtak a felszíni leletek. Keleten csaknem a műútig érhetett (egy kis szántott részen, a kövesúttól 40 m-re, egy magányos diófa mellett még találtunk leleteket); Ny-i határa a fejlesztési területen kívül húzódik, de a gabona miatt nem volt lehatárolható, ugyanez vonatkozik a lelőhely déli határára is!

SOMOGYI KRISZTINA

253. Kázsmárk, Homokos

(KÖH 75057)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Pa?

A Miskolci Egyetem Őstörténeti és Régészeti Tanszéke és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság Herman Ottó Múzeuma 2009. március 9–12. között

közös terepbejárást végzett a Hernád folyó jobb partját szegélyező dombvidék 2,5 km széles sávjában, a szlovák határtól számított 43 km hosszú szakaszon. A régészeti kutatás a Miskolci Egyetem történelem-régészet szakirányos hallgatóinak képzésében szereplő *Terepbejárás* című kurzushoz kapcsolódott. Célja elsősorban az volt, hogy megismertesse a hallgatókat a lelőhely-felderítés extenzív terepbejárási módszerével.

A terepbejárás főképp őskori lelőhelyek felderítésére irányult azért, mert a Hernád szlovákiai szakaszán számos 20–30 ezer éves lelőhely található, viszont a magyarországi szakaszon a kutatás hiánya miatt elenyészőek az adataink. A korszakra való tekintettel, a felderítendő terület elsősorban a magaslatokat érintette.

A 195 m tszf. magasságú, É-D irányú lelőhelyen egy darab paleolit(?) kőeszközt találtunk.

LENGYEL GYÖRGY – SZOLYÁK PÉTER

254. Kecskemét, Mercedes-Benz gyár,

RL-3/RL-4 lelőhely

(KÖH 59837, 59838)

(Bács-Kiskun megye) Sza, A

A település határától és az 54. sz. elkerülő úttól D-re, az 5. sz. főúttól Ny-ra fekvő, közel 450 hektáros gyárterület középső részén, annak Ny-i felében elhelyezkedő lelőhelyen 2008. november 17. és 2009. április 4. között folytattunk megelőző feltárást.

A feltáró munkát az előzetes terepbejárások alkalmával RL-3 néven dokumentált lelőhely K-i felén Szarka József (MTA Régészeti Intézete) vezette. A gépi nyelés alkalmával tett megfigyelések azt igazolták, hogy a lelőhely összetartozik az attól K-i irányban azonosított RL-4 számúval. A határidő rövidege miatt az RL-3 lelőhely területének Ny felé való bővítését a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai végezték el 2008. december 1. és 2009. január 26. között (a továbbiakban RL-3 néven), míg a feltárás K-i felén április 4-ig folytattuk a munkát (a továbbiakban RL-4 néven). Az RL-3 lelőhelyet négy, közel megegyező nagyságú, É-D-i irányú sávra osztottuk fel. A dokumentáció egységesen készült, a stratigráfiai- és objektumszámok kiadása feltárócsapatonként, 100-as egységekben történt.

Az RL-3 lelőhelyen 52 249 m²-nyi területet tártunk fel, 488 stratigráfiai egységet különítettünk el. Az RL-4 lelőhelyen – mely így valójában magában foglalja az előzetesen RL-3-nak nevezett terület K-i sávját is – 43 576 m²-nyi területet nyitottunk meg gépi földmunkával, melyből 36 359 m² bizonyult régészeti fedettnak. Ezen a területrészen összesen 98 régészeti objektumot tártunk fel és 155 stratigráfiai egységet dokumentáltunk. A két külön azonosítószámon kezelt lelőhely valójában egy szórt szerkezetű, nem túlságosan intenzív, népvándorlás kori települést alkotott.

Szerencsés módon a megnyitott terület az egykori telep szinte teljes egészét magában foglalta, így az ásatások eredményei nagyban hozzájárulhatnak az alföldi avar